

عذرخواهی پیشکش! مسیر خسارت‌بار را کنید

در حالی که خسارت‌آفرین بودن مسیر توافق هسته‌ای و عدم پایبندی آمریکا به تعهدات خود بیش از پیش آشکار شده است، به نظر می‌رسد بهترین گزینه پیش روی دولت برای جبران وضعیت فعلی و جلوگیری از افزایش خسارت، بازگشت از این راه بن‌بست است.

در حالی که خسارت‌آفرین بودن مسیر توافق هسته‌ای و عدم پایبندی آمریکا به تعهدات خود بیش از پیش آشکار شده است، به نظر می‌آید بهترین گزینه پیش روی دولت برای جبران وضعیت فعلی و جلوگیری از افزایش خسارت، بازگشت از این راه بن‌بست است.

تحریم و بازرگانی؛ راه بن‌بست است. تحریم و بازرگانی؛ راه بن‌بست است. تحریم و بازرگانی؛ راه بن‌بست است. تحریم و بازرگانی؛ راه بن‌بست است. تحریم و بازرگانی؛ راه بن‌بست است.

آقای روحانی پس از اعلام جمع‌بندی و توافق نهایی در مذاکرات هسته‌ای در گفت‌وگو با زنده تلوویزیونی در سالن اجلاس سران 23 تیر 94 با هیجان و افتخار اعلام کرد که همه تحریم‌های بانکی و مالی و موشکی و نظامی بالتره در روز اجرای توافق - دی ماه 94 لغو خواهد شد و نه تعلیق.

در همان ایام برخی دولتمردان به بیان وعده و وعیدهای رنگارنگ پرداختند. از جمله: تحریم‌های ظالمانه باید از بین برود تا سرمایه بیاید و مشکل محیط زیست، اشتغال، صنعت و آب خوردن مردم حل شود، منابع آبی زیاد شده و بانک‌ها احیا شوند. با توافق هسته‌ای بدر اقتصاد ایران به ثمر می‌نشیند. امسال اقتصاد ایران بعد از توافق هسته‌ای شکوفا خواهد شد. منتظر هجوم سرمایه‌های خارجی بعد از توافق هسته‌ای باشید. اکنون کشور از بیکاری رنج می‌برد، جوانان مشکل عدم استطاعت مالی برای ازدواج دارند و دولت وظیفه دارد این مشکلات را برطرف کند و امیدوارم با لغو تحریم‌ها این مشکلات برطرف شده و کارهای عمرانی نیز با سرعت بیشتری انجام شود.

در کنار این وعده و وعیدها، برای تحت فشار قرار دادن نهادهای تصمیم‌گیر و همچنین ایجاد نگرانی در افکار عمومی، هشدارهایی نیز داده می‌شد. برای مثال ادعا شد که هر روز تاخیر در رسیدن به توافق و اجرای آن بیش از 100 میلیون دلار ضرر به کشور وارد می‌کند.

کیهان (فروردین 94): هسته‌ای رفت تحریم‌ها ماند

پس از امضای برجام، پیام تبریک‌ها فرستادند و شادباش‌ها گفتند و 165 خاصیت محیرالعقول! برای این مولود تازه ردیف کردند و جار زدند که دور باشید و کور باشید که قدرت‌های بزرگ دنیا را پشت میز مذاکره شکست داده‌ایم و این هم سندش!

در هیاهوی جشن آن روزها و سیل تبریک‌ها و تقدیرها، تیتروهای کیهان وصله ناجور می‌نمود. انگار جشن و شادمانی پر سر و صدایی در منزلی برپا باشد و همه مشغول بزن و بکوب و در همان زمان دزدان مشغول جمع کردن اثاث منزل باشند و یکی داد بزند: چه نشسته‌اید که دزدان همه اموالتان را به غارت بردند!

روزنامه کیهان- 15 فروردین 94- چند ماه پیش از امضای برجام، در مطلبی با عنوان «برجام: برد نتیجه داد هسته‌ای می‌آید» در مورد تحریم‌ها می‌نویسد: نوشت: با توجه به محتویات توافق، این نتیجه به دست می‌آید که آنچه طرف غربی در این مذاکرات به دست آورد، شفاف، قابل شمارش و الزام آور است و در مقابل آنچه ما به دست آوردیم مبهم و قابل تفسیر است.

در این گزارش تاکید شد: معماری تحریم‌های مرتبط با هسته‌ای ایالات متحده در بخش اعظم دوره توافق حفظ شده و امکان بازگشت فوری آنها در صورت بروز مورد جدی عدم کارایی را فراهم می‌کند.

گزارش فوق تصریح کرد که با این رویکرد، در نهایت ضمن از دست رفتن توانایی‌های هسته‌ای کشورمان، تحریم‌ها پابرجا خواهد ماند.

کیهان در طول مذاکرات و همچنین پس از امضای برجام با تیتروهایی همچون «180 درجه اختلاف، دو روایت از یک توافق» و «کلاه تعلیق 10 ساله، گشادتر از توافق دومرحله‌ای آمریکا برای عمل به تعهداتش هیچ تلاشی نکرده است» و «فاجعه برجام نتیجه غفلت از هشدارهای رهبری است» تقریباً هیچ یکساله شد، هسته‌ای رفت تحریم‌ها ماند. و... در خصوص تبعات خسارت محض برجام هشدار داد.

اسب زین شده دادیم

افسار پاره تحویل گرفتیم!

در همان ایام- فروردین 94- حسین شریعتمداری: مدیر مسئول روزنامه کیهان با اشاره به بیانیه مشترک قرائت شده در پایان مذاکرات ایران و 5+1 که از سوی محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه و فدریکا موگرینی مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، تاکید کرد: در یک کلمه باید گفت که اسب زین شده را داده‌ایم و افسار پاره تحویل گرفته‌ایم.

کیهان و دیگر منتقدان دلسوز تاکید داشتند که در متن برجام به بدیهی‌ت هر قرارداد مانند «توازن» و «همزمانی اجراء» و «پذیری تعهدات» (در صورت نقض عهد طرف مقابل) و «اخذ تضمین و ضمانت اجراء» و «مکانیسم حقوقی معتبر در صورت اختلاف و شکایت» توجهی نشده است.

اما متأسفانه در سوی مقابل، برخی دولتمردان و حامیان دولت که هیچ پاسخ قانع‌کننده‌ای به انتقادات دقیق و کارشناسی منتقدان نداشتند با اجرای عملیات روانی علیه منتقدین از یک طرف آنها را به جهنم حواله داده و از طرف دیگر مدعی شدند که مخالفان برجام در داخل کشور با اسرائیل هم‌نوا شده‌اند! و شعار می‌دادند که «کیهان، اسرائیل، پیوندتان مبارک!» این در حالی است که مقامات رژیم صهیونیستی به دفعات از برجام دفاع کردند. برای نمونه در تیرماه سال جاری، در دوسالگی

برجام مقام ارشد امنیتی رژیم صهیونیستی (کارمی گیلون رئیس‌&zwj& سابق شین&zwj& بت) در فارن پالیسی نوشت:«&برجام برای تل&zwj& آویو یک موهبت بود و به همین دلیل، حتی سرسخت&zwj&ترین منتقدین برجام از جمله ترامپ، نتانیاهو و تعدادی از همکاران من در مراکز نظامی و امنیتی اسرائیل نیز امروز علناً یا تلویحاً به نتایج مثبت آن اذعان دارند یا اینکه دستکم برخلاف گذشته در برابر آن سکوت کرده&zwj&اند:»&.

هدف مشترک ترامپ و اوباما

در ماههای اخیر دو طیف «&سهل اندیش»& و «&ماموریت&zwj&دار برای بزک آمریکا»&; در ایران موج ترامپ&zwj&ستیزی به راه انداختند تا به موجب آن «&باراک اوباما»&; رئیس&zwj&جمهور مؤدب! و باهوش! آمریکا- به اذعان مقامات ارشد دولت- را به طور خاص و سیستم حاکمه آمریکا را به طور عام تیرنه نمایند.

این در حالی است که تصمیم&zwj&سازان (اندیشکده&zwj&ها) و تصمیم&zwj&گیران (سیاستمداران) آمریکایی از بیان این موضوع هیچ ابایی ندارند که برجام تنها قطعه&zwj&ای از پازل رویارویی آنان با جمهوری اسلامی است و هدف نهایی آنان تغییر رفتار و در نهایت تغییر ساختار یا همان براندازی است. در حقیقت جمهوریخواهان و دموکرات&zwj&ها در هر مسئله&zwj&ای اختلاف داشته باشند، در دشمنی با جمهوری اسلامی ایران اختلاف نظری ندارند.

برجام محصول همفکری هر دو حزب جمهوری&zwj&خواه و دموکرات&zwj&ها است و هر دو حزب سرمایه&zwj&گذاری زیادی برای امضای آن کردند. آمریکایی&zwj&ها می&zwj&دانند که توافق بهتری نمی&zwj&توانند با ایران به دست بیاورند، چراکه تمام اهداف و نیت هسته&zwj&ای آنها در برجام تحقق یافته بدون اینکه دستاوردی برای طرف مقابل یعنی ایران داشته باشد.

در حال حاضر مقامات دولت ترامپ در پی آن هستند تا با فشار بر دولت ایران برای تن دادن به برجام&zwj&های دو و سه در قضایای موشکی و محور مقاومت، خسارت محض برجام را به دیگر مؤلفه&zwj&های قدرت ایران تعمیم دهند.

«&جان کری»&; وزیر خارجه سابق آمریکا- دی ماه 95- تاکید کرد:«&مذاکرات با تهران برای عقب نشاندن ایران از برنامه هسته&zwj&ای به نتیجه رسید و حالا دولت بعدی آمریکا باید ضمن ادامه اعمال فشار بر ایرانی&zwj&ها، برای عقب نشاندن برنامه موشکی ایران تلاش کند:»&.

گفتنی است علیرغم کارنامه سیاه آمریکا در اجرای تعهدات بین&zwj&المللی و نقض&zwj&عهدهای مکرر در تعهدات مختلف و عهد شکنی&zwj&های مکرر پس از برجام، مقامات ارشد دولت و اعضای تیم مذاکره&zwj&کننده هسته&zwj&ای همچنان از لزوم اعتماد به قول آمریکایی&zwj&ها سخن می&zwj&گویند و روزنامه&zwj&های زنجیره&zwj&ای نیز که ماموریت بزک برجام و چهره خبیث آمریکا را داشتند با ذوق&zwj&زدگی خاصی تاکید می&zwj&کردند که باید به قول آمریکایی&zwj&ها در اجرای برجام اعتماد کرد. برای نمونه، روزنامه زنجیره&zwj&ای شرق- دی&zwj&ماه 94- در تیتیر یک نوشت:«&اطمینان تهران از اجرای برجام، امضای کری تضمین است:»&.

جان کری در روزهای گذشته در یادداشتی در روزنامه واشنگتن پست نوشت:«&برخلاف برخی گزارش&zwj&ها، این ایران بود که مجبور بود پیشاپیش، [امتیازاتش را] پرداخت کند. قبل از برخورداری ایران از اولین دلار تخفیف&zwj&تحریم&zwj&ها، آژانس تأیید کرد که این کشور 97 درصد از ذخایر اورانیوم خود را نابود، قلب رآکتور اراک را تخریب و غنی&zwj&سازی اورانیوم در سایت فردو را متوقف کرده است و بیش از 13000 سانتریفیوژ را برچیده، و برنامه&zwj&اش را در معرض نظارت شدید قرار داده است:»&.

چرخ معیشت مردم

و چرخ سانتریفیوژها!

برخی دولتمردان و رسانه&zwj&های به ظاهر حامی دولت مدعی بودند که برجام ابزاری در دست ایران برای لغو تحریم&zwj&هاست، ولیکن همان&zwj&طور که منتقدان نیز با دلایل متقن تاکید داشتند، در حال حاضر برجام صرفاً ابزاری در دست آمریکا برای افزایش فشار بر ایران است.

پس از اجرای یکطرفه و نامتوازن تعهدات ایران، روز اجرای تعهدات 5+1 ذیل برجام فرا رسید. آمریکا در اولین روز اجرای تعهدات- دی ماه 94- با تصویب تحریم&zwj&های ضدایرانی، برجام را پاره کرد و نقض توافق هسته&zwj&ای را کلید زد.

غارت 2 میلیارد دلاری اموال ایران، تمدید قانون تحریمی آیس، تصویب قانون محدودیت ویزا، تصویب بیش از 80 طرح ضدایرانی در کنگره آمریکا، پابرجا ماندن تحریم سوئیت، تمدید وضعیت اضطراری علیه ایران و در نهایت تصویب طرح سیاه چاله تحریم. تحریمی که کارشناسان آن را جامع&zwj&ترین بسته تحریمی آمریکا علیه ایران در طول تاریخ نامیدند.

قرار بود با اجرائی شدن برجام، صدها میلیارد دلار از دارایی&zwj&های کشورمان که بلوکه شده است، آزاد شود، تمامی تحریم&zwj&ها آنگونه که آقای رئیس&zwj&جمهور به صراحت اعلام کرده بود، لغو شود، فروش هواپیما و قطعات آن از تحریم خارج شود، گشایش اقتصادی ایجاد شود، روابط تجاری که لازمه آن گشایش «&ال&zwj&سی»&; در بانک&zwj&های خارجی است از بن&zwj&بست خارج شود، چرخ معیشت مردم همراه با سانتریفیوژها به چرخش درآید، سرمایه&zwj&گذاری خارجی صورت پذیرد، تورم از میان برداشته شود و تولید از رکود خارج شود ولی طرف مقابل ما یعنی 6 کشور 5+1 و مخصوصاً آمریکا به هیچ یک از این تعهدات خود عمل نکرده است و این واقعیت تلخ را مقامات ارشد دولت نیز انکار نمی&zwj&کنند.

پاسخ نقض عملی برجام، حرف نیست!

این روزها با اقدامات واشنگتن و اعترافات مقامات ارشد دولت، نقد برجام کاری سهل است و البته بی&zwj&هزینه اما در تابستان دو سال پیش، گفتن اینکه بالای چشم برجام ابروست، چشمی تیزبین می&zwj&خواست و البته جگر شیر! اما هر چه زمان گذشت حقانیت این تک&zwj&صدای به ظاهر در اقلیت، روشن&zwj&تر شد و کار به جایی رسید که صدای مقامات ارشد دستگاه دیپلماسی نیز از بدعهدی&zwj&ها و کارشکنی&zwj&های دشمن درآمد.

محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه در روزهای گذشته در مصاحبه با شبکه «&الجزیره»& گفت:«&اگر واشنگتن تصمیم بگیرد از توافق هسته&zwj&ای خارج شود، خروج از برجام یکی از گزینه&zwj&های ایران خواهد بود:»&.

ظریف همچنین در مصاحبه با دو روزنامه «&فایننشال&zwj&تایمز»& و «&گاردین»&; گفت در صورت فروپاشی برجام، ایران الزامی به پایبندی به محدودیت&zwj&های مندرج در این توافق هسته&zwj&ای نخواهد داشت.

وی تاکید کرد:«&ترامپ متن، روح و همه جوانب توافق هسته&zwj&ای را نقض کرده است:»&.

به گزارش فارس، وزیر امور خارجه همچنین در مصاحبه با نشریه «&پالتیکو»& گفت:«&آمریکا طرف قابل&zwj&اعتمادی برای مذاکره مجدد نیست:»&.

در ماه‌های گذشته؛ عباس عراقچی؛ رئیس‌ستاد پیگیری برجام گفته بود؛ به اعتقاد ما حرکت‌هایی که در طول یک سال و نیم گذشته چه توسط دولت قبلی آمریکا و چه توسط دولت جدید آن صورت می‌گیرد، در موارد بسیاری برخلاف تعهدات آمریکا در اجرای برجام است؛

در هفته‌های اخیر مقامات ارشد دولت به دفعات از بدعهدی‌ها و نقض تعهدات برجام از سوی طرف آمریکایی گفته‌اند اما تجربه ثابت کرده است که این‌گونه مواضع کلامی کافی نبوده و چاره‌ماجرای برخورد قاطع و متقابل است.

تغییر ادراک خطا

درباره فروشنده بدهکار!

با تاسف باید گفت در برخی مذاکرات یا مواجهات دیپلماتیک مقابل آمریکا و غرب، موقعیت منحصر به فرد قدرت جمهوری اسلامی از سوی برخی نمایندگان ما ناشناخته ماند و در تراز آن رفتار نشد. دقیقاً از همین نقطه بود که مثلاً برجام در تدوین و اجرا برخلاف منافع ما رقم خورد. طرف مقابل با پالس‌هایی که از برخی سطوح سیاسی یا دیپلماتیک ما دریافت می‌کرد، به این ادراک خطا رسید که طرف ایرانی خود را دست کم گرفته و در موضع ضعف می‌بیند؛ چنانکه به عنوان یکی از صدها سند، وبسایت رادیو فرانسه-مهرماه 92- نوشت: «ارزیابی غرب از دولت روحانی، تعامل با فروشنده بدهکار و مشتاقی است که خود را ناگزیر از فروش حقوق ملی می‌بیند. بر پایه این جمع‌بندی اگر خریدار صبور باشد، شرایط فروشنده را دشوارتر می‌کند و در همان حال قیمت فروش را کمتر خواهد کرد!».

متأسفانه آمریکایی‌ها اعم از دموکرات و جمهوریخواه و دولت و کنگره، با تست‌های متعدد دریافته‌اند که هر بلایی هم سر برجام بیاورند و هر نوع دشمنی مرتکب شوند، با کمترین واکنش عملی از سوی دولت آقای روحانی مواجه نخواهند شد.

اکنون آمریکا هیچ مانع بازدارنده یا هیچ سپرده‌ای در دست دولت روحانی نمی‌بیند که خود را در مضیقه بیندازد. بنابراین بدعهدی و تحریم‌ها را تشدید خواهد کرد و به هیچ‌کدام از تعهداتش نیز پایبند نیست.

بنابراین در شرایط فعلی و با توجه به گستاخی روزافزون آمریکا لازم و ضروری است که دستگاه دیپلماسی، ریل‌گذاری خود را در موضوع برجام تغییر دهد. فلسفه اصلی اقدام متقابل، تأثیرگذاری بر رفتار طرف مقابل و وادار کردن آن به عقب‌نشینی و یا حداقل منصرف کردن آن از زیاده‌خواهی‌های بیشتر است، اقدامی که متأسفانه تاکنون در رفتار دولت مشاهده نشده است.

این در حالی است که اجرای برجام از سوی دولت، به 29 شرط ابلاغ شده از طرف رهبر معظم انقلاب، شورای عالی امنیت ملی و مجلس شورای اسلامی مشروط شده است. در قانون؛ اقدام متناسب و متقابل دولت جمهوری اسلامی ایران در اجرای برجام؛ مصوب مجلس شورای اسلامی تأکید شده است که؛ دولت موظف است هرگونه عدم پایبندی طرف مقابل در زمینه لغو مؤثر تحریم‌ها یا بازگرداندن تحریم‌های لغو شده و یا وضع تحریم تحت هر عنوان دیگر را به دقت رصد کند و اقدامات متقابل در جهت احقاق حقوق ملت ایران انجام دهد و همکاری داوطلبانه را متوقف نماید و توسعه سریع برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز جمهوری اسلامی ایران را سامان دهد به طوری که ظرف مدت دو سال ظرفیت غنی‌سازی کشور به یکصد و نود هزار سو افزایش یابد؛

جبران خسارت محض

مقامات ارشد دولت آقای روحانی در حالی که مدیران قبل از خود را ملامت می‌کردند و تأکید داشتند که تا 30 درصد مشکلات اقتصادی مربوط به تحریم‌هاست و 70 تا 90 درصد بقیه، مربوط به سوء مدیریت و معطلی ظرفیت‌هاست؛ 4 سال ظرفیت‌های عظیم داخلی را به واسطه؛ توافق به هر قیمت؛ و سپس؛ حفظ برجام به هر قیمت؛ معطل گذاشتند.

در حال حاضر با توجه به عیان شدن چندین باره خسارت محض برجام و به عینیت رسیدن هشدارها و انتقادهای دلسوزان نسبت به دستاورد تقریباً هیچ، لازم است تا دولت آقای روحانی در گام اول با اجرای 29 شرط ابلاغی، به گستاخی‌های آمریکا پاسخ قاطع و متقابل دهد و در گام دوم با تکیه بر اقتدار درونی و ظرفیت‌های عظیم داخلی، ریل‌گذاری خود را در جهت پیشرفت روزافزون کشور تغییر دهد.